

ԴեաԼոԳ-ը Հայաստանում

Տեղեկագիր №2

Հուլիս 2023 – Մայիս 2024

«Աջակցություն Հայաստանում ապակենտրոնացմանն ու տեղական ինքնակառավարման բարեփոխումներին» ծրագիրն իրականացվում է 2022-2026 թվականներին Շվեդիայի Տեղական իշխանությունների և տարածաշրջանների ասոցիացիայի (ՍԱԼԱԳԲ) դուստր կառույց ՍԱԼԱԳԲ Ինթերնեշնլի կողմից՝ Շվեդիայի միջազգային զարգացման համագործակցության գործակալության (Սիդա - Sida) ֆինանսավորմամբ: Ծրագրի նպատակն է աջակցել ՀՀ կառավարությանը տեղական ժողովրդավարության ձևավորման և ամրապնդման, համայնքային ներգրավվածության, հասարակարգի զարգացման ներուժի, ծառայությունների մատուցման, Շվեդիայի տեղական ինքնակառավարման մարմինների երկարամյա պատմության և «SALAR International»- ի համաշխարհային համագործակցության փորձի, փորձի և ցանցերի վրա: Ծրագիրը նաև հանդիսանում է «Resilient Syunik Team Europe» նախաձեռնության մասը, որը մեկնարկել է 2023 թվականի հունվարին նպաստելու համար Սյունիքի մարզի կայուն սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը:

2023 թ. սեպտեմբերին մեր թիմը պլանավորման հանդիպում ունեցավ, որտեղ նախագծեցինք առաջիկա ամիսների աշխատանքը և ծրագրի երկրորդ փուլի աշխատանքները:

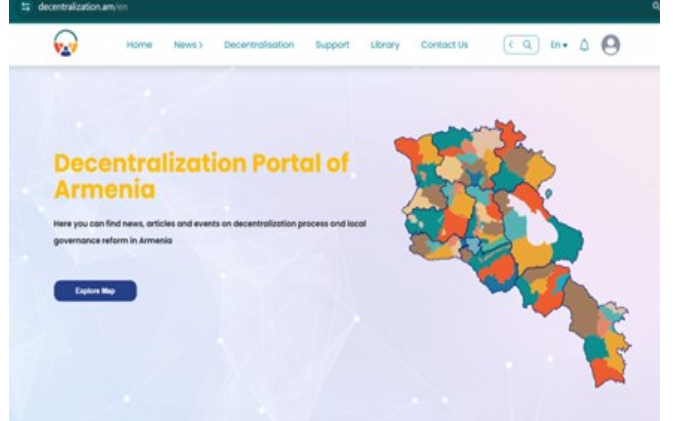
Քաղաքականության երկխոսություն, հաղորդակցություն և ջատագովություն

Փետրվարի 9-ին ԴեաԼոԳ ծրագրի շրջանակներում տեղի ունեցավ ապակենտրոնացման վերաբերյալ Խորհրդատվական խմբի առաջին հանդիպումը Հայաստանում, որտեղ հավաքվեցին Ծրագրի հիմնական գործընկերները և Շվեդիայի միջազգային զարգացման համագործակցության

գործակալություն (Sida) ներկայացուցիչը: Հանդիպումն առաջինն էր և նպատակ ունի ապահովելու համապարփակ մոտեցում ապակենտրոնացման խնդիրների լուծման հարցում՝ մեր ծրագրի շրջանակներում կանոնավոր խորհրդակցությունների միջոցով:

Անցյալ տարվանից ի վեր ԴեաԼոԳ ծրագիրը ստանձնել է Հայաստանում տեղական ինքնակառավարման և ապակենտրոնացման բարեփոխումների ոլորտում գործող բոլոր զարգացման գործընկերների միջև հաղորդակցության առաջատարությունը: 2024 թ. հունվարի 25-ին մենք ունեցանք ռազմավարական հաղորդակցության առաջին աշխատաժողովը, որի նպատակն էր քննարկումներ սկսել ապակենտրոնացման բարեփոխումների վերաբերյալ հաղորդակցության համատեղ ռազմավարության մշակման շուրջ:

Որպես Ապակենտրոնացման մասին իրազեկության բարձրացման և հիմնական դերակատարների, շահագրգիռ կողմերի, բարեփոխումների ջատագովների և պոտենցիալ շահառուների հետ ավելի լավ հաղորդակցությանն աջակցելու ծրագրի ջանքերի մաս, վերջնականացման գործընթացում է միասնական առցանց հարթակ՝

Ապակենտրոնացման պորտալը: Պորտալը կլինի տեղական կառավարման և ապակենտրոնացման ոլորտում

Այնտեղ կլինի տեղական մակարդակում բարեփոխումների վերաբերյալ հիմնային տեղեկատվությունը՝ նորություններ, վերլուծական ռեսուրսներ, ուսումնական նյութեր և հաջողված պատմություններ: Պորտալը առցանց հարթակ է և միևնույն ժամանակ կապում է ավելի լայն տեղեկատվական միջավայրի հետ, որը կապում է ապակենտրոնացման բարեփոխումների ոլորտում աշխատող համապատասխան դերակատարներին և շահագրգիռ կողմերին՝ www.decentralization.am.

Փետրվարին մենք գործարկեցինք նաև մեր ծրագրի կայքը՝ www.salarinternational.am

Մունիցիպալ ֆորումը նախատեսվում է դարձնել ամենամյա հանդիպման հարթակ, որը կազմակերպվում է ԴեաԼոԳ ծրագրի շրջանակներում, որի քաղաքապետարաններին հնարավորություն կտա անկեղծ և բաց քննարկելու, թե ինչ կարող է լինել ապագայի հետ կապված ապակենտրոնացման օրակարգի մաս:

Առաջին Մունիցիպալ ֆորումն ուներ հետևյալ օրակարգը՝

- Ծանոթանալ միջազգային լավագույն փորձին և քննարկել դրա տեղայնացման հնարավոր ուղիները
- Նպաստել տեղական մարմինների միջև

ինքնակառավարման համագործակցության և երկխոսության խթանմանը՝ նպատակ ունենալով ապահովել, որ տեղական կարծիքներն ու կարիքները ներառված են ապակենտրոնացման ռազմավարության և ճանապարհային քարտեզի մեջ:

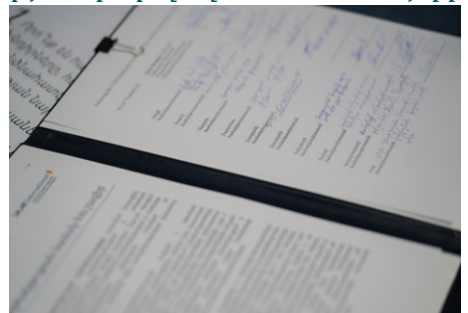
Այս տարի, ֆորումի թեման էր Ապակենտրոնացումը և ուժեղ տեղական ինքնակառավարումը որպես երկրի և համայնքի դիմակայունության հիմք:

Մտեղծվել է նոր համագործակցություն Կրթության, գիտության,

մշակույթի և սպորտի նախարարության (ԿԳՄՄՆ) հետ: Մշակվել է դպրոցական ցանցի կազմակերպման և կառավարման և դրա հետագա ապակենտրոնացման գործողությունների ծրագիր, և որպես առաջին քայլ ԿԳՄՄՆ ղեկավարությանը տրամադրվել է ռազմավարական համագործակցության աշխատաժողով:

Կրթության ապակենտրոնացում

Ոլորտի ապակենտրոնացման համար ավելի բարենպաստ միջավայրի ստեղծմանը նպաստելու համար 2023 թ. հոկտեմբերին մենք գործընկերության բաց մրցույթ հայտարարեցինք ընտրելու համայնքապետարանների և դպրոցների, որոնք համաձայնեցին միավորել ջանքերը կրթության բարելավման և համայնքի զարգացման ուղղությամբ: Նոյեմբերին դիմումներ ստացանք 10 համայնքապետարաններից (Մասիս, Հրազդան, Վաղարշապատ, Խոյ, Ախուրյան, Մարտունի, Վալթ, Տաթև, Տաշիր և Վանաձոր) և այս համայնքներում գործող 34 դպրոցներից: Հունվարին ստորագրեցինք Համագործակցության նամակ-հուշագիր բոլոր 10 համայնքների հետ:

Դպրոց-համայնքապետարան համագործակցությունը խթանելու, գործընկերներին աջակցելու համար մշակվել է ինքնագնահատման գործիք՝ հասունության մոդելը, որին հաջորդել են հանդիպումներ գործընկեր համայնքապետարանների և դպրոցների հետ: Հանդիպումների ընդհանուր ար-

դյունքները ապրիլին ներկայացվեցին Երևանում բոլոր գործընկերներին՝ հրավիրելով նաև ՏԿԵՆ և ԿԳՄՄՆ ներկայացուցիչներին: Հանդիպումը նաև հնարավորություն ընձեռեց գործընկերներին քննարկելու քաղաքացիական և հետագա քայլերը, ներառյալ դպրոց-համայն քաղաքացիական

համագործակցության բարելավման ծրագրերի պատրաստումը:

Ի հավելումն այս ջանքերին, պատրաստվել և ԿԳՄՄՆ-ի հետ կիսվել է գործառույթային վերլուծության մեթոդաբանություն, որն ուղղված է կրթության ոլորտին առնչվող Հայաստանի կառավարման տարբեր մակարդակների դերերի և պարտականությունների, գործառույթների և խնդիրների հստակեցմանը: Ակնկալվում է, որ գործառույթային վերլուծությունը կավարտվի հաջորդ փուլում՝ կախված ՏԿԵՆ-ի և ԿԳՄՄՆ-ի որոշումներից:

Ֆիսկալ ապակենտրոնացում

ԴեաԼոԳ ծրագիրը շարունակել է տեղեկատվական ձեռնարկների տեսքով հետաքրքիր համեմատական վերլուծական նյութեր

հրապարակելու ավանդույթը: Այս անգամ մեր նոր ձեռնարկը նվիրված է հարկաբյուջետային ապակենտրոնացման թեմային. այն եվրոպական ընտրված 9 երկրներում հարկաբյուջետային ապակենտրոնացման հիմնական սապեկտների համեմատական զեկույց է, որը պատրաստվել է Ալբանիայի, Բուլղարիայի, Դանիայի, Վրաստանի, Մոլդովայի, Նիդեռլանդների, Հունաստանի, Լեհաստանի և Շվեդիայի փորձառության հիման վրա: Բացի այդ, այն կունենա մաս, որը վերլուծում և ցույց է տալիս ՀՀ-ում հարկաբյուջետային ապակենտրոնացման ներկայիս մակարդակը վերը նշված 9 երկրների համեմատ (զեկույցը շուտով կհրապարակվի www.decentralisation.am և www.salarinternational.am կայքերում և հասանելի է ինչպես հայերեն, այնպես էլ անգլերեն):

Fiscal Aspects of Decentralization:
An overview of key principles and European practices useful for Armenia

Kemend ZAJAZI, Executive Director, NALAS, Net work of Associations of Local Authorities of South-East Europe
Elton STAJA, Fiscal Decentralization Expert, NALAS, Net work of Associations of Local Authorities of South-East Europe
The Municipal Forum
Decentralisation and Strong Local Governance as Essential to Country and Community Resilience
7 February 2024, Yerevan

Վիճակագրական տվյալներ ու հաջողություններ 2023 թ. հուլիսից ի վեր

20-ից ավել այցելություններ համայնքներ ապակենտրոնացման գործընթացի և համայնքապետարանների դերի վերաբերյալ համապարփակ քննարկումներով:

40 (71-ից) համայնքապետարաններ մասնակցեցին մունիցիպալ ֆորումին և քննարկումներին ապակենտրոնացման շուրջ

10 համայնքներ ու 34 դպրոցներ մեր գործընկերներն են դպրոց-համայնք կապը թխանելու համար

ՍԱԼԱՐ Ինթերնեշնլը համարվում է վստահելի գործընկեր ինչպես կենտրոնական կառավարության, այնպես էլ համայնքապետարանների և դպրոցների համար: